АНТИКОР

Топ-теми:
- Арахамія Ермака
- Корупційна мафія Міндіча в Енергоатомі
- Напад Росії на Україну

Пошук...

НОВИНИ | КОНФЛІКТИ | ПОЗИЦІЇ | ДУМКА | ПОДІЇ | ВІЙНА | ВІДЕО | БЛОГИ

Головна > Аналіз > Розслідування > Розгляд > Чи вдасться покарати недоброчесних українських суддів

Чи вдасться покарати недоброчесних українських суддів

Читати на українській
Додати на Google

Чи вдасться покарати недоброчесних українських суддів

У 2019 році влада розформувала Вищу кваліфікаційну комісію суддів і перезапустила судову реформу. Минуло три роки, нових членів ВККС досі не обрали. Конкурс триває. Коли комісія сформується, її представники мають оцінити 2 тисячі чинних суддів, а ще добрати приблизно 2,5 тисячі нових.

У виданні hromadske розібралося, як не допустити провалу нового конкурсу та хто перешкоджає запровадженню реформ щодо цього процесу:

Перезатвердження суддів

Кар'єрні питання в судовій гілці влади визначають два органи. Один із них — Вища рада правосуддя (ВРП), яка призначає суддів на посади, приймає їх до відповідальності та звільняє. Другий — Вища кваліфікаційна комісія суддів, яка добирає кадри для ВРП та оцінює суддів. Без цього суддів неможливо призначити на посаду.

З 2015 року почався черговий етап судової реформи. Усіх українських суддів зобов'язали пройти кваліфікаційне оцінювання, яке мало визначити, чи відповідають служителі Феміди посадам, що їх обіймають. До 2019-го із близько трьох тисяч суддів, які перевірила комісія, звільнили менш як один відсоток.

Доброчесним і гідним визнали тодішнього голову Одеського окружного адмінсуду Олега Глуханчука, який у лютому 2017-го керував автомобілем у стані алкогольного сп'яніння та агресивно поводився з поліцейськими — відео з бодікамер правоохоронців оприлюднили журналісти.

Без проблем перевірку пройшов і голова Оболонського районного суду Києва Владислав Дев'ятко, який судив учасників Майдану. Він ухвалив у справі про розгони протестувальників і позбавляв прав керування автомайданівців за поїздки до резиденції Януковича.

Стосовно цих двох і багатьох інших суддів були негативні висновки від Громадської ради доброчесності (ГРД): однак Вища кваліфкомісія успішно перезатвердила служителів Феміди. І це стало однією з причин виходу ГРД з процесу кваліфоцінювання у 2018 році.

На ухвалення сумнівних рішень минулого складу ВККС впливав сумнозвісний голова ОАСУ Павло Вовк. Нині він разом з іншими представниками розформованого Окружного адмінсуду має пройти перевірку комісією, коли ту сформують.

Незалежність минулого складу ВККС також ставили під сумнів неформальні зустрічі її членів з суддями-чинами. Наприклад, члени кваліфкомісії Сергій Козлов, Тарас Лукаш, Володимир Бутенко відвідували день народження заступника голови того ж ОАСУ Євгенія Аблова. Сам Аблов, зокрема, відомий тим, що своїм рішенням дозволив «Беркуту» розганяти протестувальників під час Революції Гідності.

Конкурс на посаду члена ВККС, 21 лютого 2025 року. facebook / Конкурсна комісія з добору членів ВККС / Завершальний день слухань із претендентами на посаду члена ВККС, 21 лютого 2025 року

Пошук «агентів змін»

2019-го Верховна Рада розформувала комісію через неефективність роботи. Відтоді оцінювання суддів було заблоковано. Лише наприкінці 2022 року почала роботу конкурсна комісія, яка має обирати нових кандидатів до ВККС, аби та знову запровадила Важливо, що комісія складається з 6 експертів, три з яких — міжнародні. Вони мають вирішальний голос під час відсіювання кандидатів.

«Ми плануємо у березні провести офіційне засідання, на якому оголосимо список із 32 кандидатів, яких ми запропонуємо ВРП для призначення, і вони вже будуть вирішувати, кого призначати, — розповів заступник голови Конкурсної комісії Іван Міщенко.

Із цих 32 мають вибрати 16 нових членів ВККС. Вісім із них — судді, інша вісімка — правники, які мають професійний досвід оцінювання у 15 років.

«Серед кандидатів до ВККС дуже мало суддів, які, на нашу думку, відповідають вимогам доброчесності. Тобто кандидатів з-поміж не суддів — вистачає. А от з-поміж суддів є проблема. Закон вимагає, що половину складу ВККС мають становити судді. Комісія мусить запропонувати по 2 кандидатури на кожну вакантну посаду. Ми не бачимо 16 кандидатів серед суддів, які відповідають вимогам доброчесності, — розповідає адвокаційний менеджер «Фундації Dejure» Степан Берко.

Як зазначає Берко, якщо більшість претендентів, яких оберуть до Вищої кваліфкомісії, будуть доброчесними агентами змін, то проблем з перезатвердженням по оцінюю суддівського корпусу не буде. Якщо ж їхня репутація буде сумнівною, то практика минулих років, коли доброчесними називали недоброчесних, повториться.

Хто боїться громадських активістів?

Хто увійде в комісію — важливо, але добре було б розрахувати не на нові персоналії, а закласти законодавчий фундамент, який забезпечить ефективне оцінювання суддів, вважає голова Всеукраїнського об'єднання «Автомайдан» Катерина Бутко.

Цей фундамент намагалися закласти в Державній антикорупційній програмі (ДАП) Національного агентства запобігання корупції, яку розробили торік. У ній запропонували таке: якщо ГРД дає негативний висновок щодо судді чи кандидата на посаду судді, той має довести свою доброчесність, а вирішувати його подальшу долю (проходить він перевагетацію чи ні) має не тільки сама ВККС, а ВККС і ГРД на спільному засіданні. Однак Вища рада правосуддя виступила проти посилення ролі Громадської ради.

«На найвищих рівнях не було і немає підтримки цієї залучення незалежних експертів від громадськості. Нас боялись, бо є досвід роботи Громадської ради доброчесності, який показав, що це безкорпоративний орган, який не з ким не домовляється, — каже експертка Центру протидії корупції та членкиня двох складів ГРД Галина Чижик.

НАЗК пішло на поступки і прописало у своїй програмі розмите формулювання замість конкретики — «створити новий механізм урахування висновків ГРД».

«Рада судів і ВРП спочатку вимагали виключення цього пункту в цілому. У результаті узгоджувальних нарад ми прийшли до компромісного, помʼякшеного формулювання, яке дозволило зберегти цей пункт і вже під час його виконання визначитись із конкретним механізмом, — розповідає заступник голови НАЗК Андрій Вишневський.

Голова ВРП Григорій Усик впевнений, що Громадська рада доброчесності мусить залишатися дорадчим органом, а остаточне рішення щодо кар'єри суддів мають ухвалювати органи суддівського врядування, що, як каже Усик, є гарантією незалежності цієї гілки влади.

Журналісти запитали голову ВРП, чи нова комісія пропустить старих суддів із сумнівною репутацією, якщо не запровадити додаткові запобіжники. Григорій Усик вважає, що новий склад ВККС буде працювати якісніше.

«Нині Вища кваліфікаційна комісія формується за новими принципами, на абсолютно нових засадах. Створено конкурсну комісію за участі авторитетних міжнародних експертів. Добір відбувається прозоро, слідбесіди з кандидатами транслюються, їх може переглядати будь-хто. Призначати новий склад ВККС будуть члени ВРП, які пройшли прискіпливу перевірку Етичною радою на відповідність критеріям професійної етики та доброчесності. Тому порівнювати з минулим немає жодних підстав, — переконаний Усик.

Хто гальмує ухвалення Державної антикорупційної програми?

Кабінет Міністрів має затвердити Державну антикорупційну програму ще до 3 лютого. Урядовий комітет, який очолює міністр оборони Олексій Резников, програму погодив.

«Я була на зустрічі, де Резников сказав: "Ми все розглянемо знову, Кабмін проголосує". Тобто це виглядає як затягування часу, — розповідає Голова Всеукраїнського Об'єднання «Автомайдан» Катерина Бутко.

Минув майже місяць — програму досі не затвердили. Тому оцінювати старих суддів нові члени ВККС можуть за старою системою. Відтак існує загроза, що судді Вовк і далі ухвалюватиме рішення Іменем України.

«Коли кваліфікаційне оцінювання закінчиться, крім інструменту дисциплінарних проваджень — коли судів вчиняє дисциплінарне порушення і ВРП його може притягути до відповідальності, — ми не маємо іншого способу очистити систему від негідного суддю. Тому задачу мало б кваліфікаційне оцінювання виконати. Тому якщо ми зараз перезатвердемо всіх за старими правилами, то навіщо нам взагалі говорити про реформу?» — резюмує експертка Центру протидії корупції Галина Чижик.

Також у ДАП визначили необхідність нових єдиних критеріїв оцінювання суддів та кандидатів на посаду судді. Їх мають напрацювати всі дотичні до процесу органи.

«Якби уряд ухвалив ДАП найближчим часом, то така можливість (почати кваліфоцінювання з новими правилами — ред.) ще є. Норми, які стосуються судової реформи, могли б піти одними з перших. Бо вона зараз в активній фазі. Найбільш незацікавленою в ухваленні ДАП є судова гілка влади, — каже заступник голови Комітету ВР з питань антикорупційної політики Юрищин.

До того ж потрібен час на розробку та розгляд парламентом відповідних законопроєктів вже після ухвалення Державної антикорупційної програми.

Журналісти hromadske надіслали запит у Кабмін, щоб отримати роз'яснення щодо затягування рішення про Державну антикорупційну програму, проте на момент публікації відповіді не отримали.

Автор: Євгеній Шульгат

Важливі новини

Останні новини

Усі дні | По коментарях | По коментарях

- 18:42 Кількість загиблих через атаку РФ на Кривий Ріг зросла до шести, постраждалих — до 91 [1]
- 18:37 Понер колишній басист легендарного гурту Queen Баррі Мічмен — йому було 76 років
- 18:31 У Фінляндії заявили про дводенне порушення повітряного простору російським літаком
- 18:26 Уїда Спалара та Мінатаєк: ЗМІ оприлюднили деталі спільних проектів і розподілу коштів
- 18:20 **У Кривому Розі зросла кількість постраждалих до 91: 21 людина у важкому стані**

Підписуйтесь на наш канал в Telegram. Оперативно про головне

- 18:17 Зеленський заявив про ймовірний удар РФ по ТЦ у Кривому Розі: п'ятеро загиблих, 52 постраждалих [1]
- 18:12 НБУ проводить позапланові перевірки Сенс Банку через внесення 150 мільйонів гривень застави за Ланущенка
- 18:07 У Чернігові пролунав вибух
- 18:02 **ТРЦ «Сонячна галерея» у Кривому Розі окупила масштабна пожежа після атаки РФ**
- 17:57 Корецький запропонував відкласти призначення нового голови «Нафтогазу» до завершення опалювального сезону
- 17:54 Міноборони Німеччини підтвердило дезертирство українських військових під час навчань
- 17:50 Пашинян вирішив відкликати посла Вірменії з Росії на тлі напруження у відносинах
- 17:44 З'явилися кадри руйнувань зупрощені ТЦ у Кривому Розі після удару РФ
- 17:38 **Понад 50 поранених у Кривому Розі після атаки РФ: є загиблі**
- 17:33 Північна Корея направила до Росії новий військовий контингент із 8100 військових — ГУР
- 17:27 Російські удари поставили українську металургію на межу зупинки: галузь втрачає мільярди доларів
- 17:21 Нові кадри наслідків атаки на Кривий Ріг
- 17:15 ГУР заявило про секретний російський комплекс білабораторій на острові у Тверській області
- 17:09 Сили оборони уразили аеродром «Катубинськ» ошукацько російський Су-34
- 17:05 З'явився момент другого влучання по ТЦ у Кривому Розі [1]
- 16:59 **РФ повторно атакувала торговельний центр у Кривому Розі: двоє загиблих і 12 постраждалих [1]**
- 16:55 **Повторні вибухи у Кривому Розі: місто під масованою атакою БпЛА**

Теги новин

COVID-19 агресия Росии Атака **Війна** **Война** ВСУ Вторжение Дональд Трамп Донбасс дтп Зеленский ЗСУ Киев Киев корпоративус Корупция **Напад Росії на Україну** Нападение России на Украину окупанты оккупанты Перемиры Путин Росія **Россия** США **Украина** Украина ЧП Эпидемия коронавируса

Наші опитування

Чи вірите ви, що Дональд Трамп зможе зупинити війну між Росією та Україною?

- Так, повністю зможе
- Частково зможе, але не відразу
- Ні, не зможе
- Це залежить від дій інших сторін
- Важко відповісти

Голосувати

Показати результати опитування
Показати всі опитування на сайті

Теги: Резников Алексей | Кабмин | Усик Григорий | Чижик Галина | Антикоры | Бутко Екатерина | Верховная рада | Национальное агентство | Национальная доброчестность | Клименко Сергей | Аблов Евгений | Бутенко Владимир | Лукаш Тарас | ОАСА | Вовк Павел | Украинский Закон | Высший совет правосудия | Вища рада правосуддя | Судебная реформа | Україна | ВККС | Судьи | Судді | Україна

Юлія Білименко
ВИПУСКОВИЙ РЕДАКТОР

07 березня 2023 р., 22:55 | Переглядів: 2612 | Коментарі: 0

Рекомендувати | Надіслати товаришу

Коментарі:

comments powered by Disqus

2015-2026 © АНТИКОР — національний антикорупційний портал
Реклама на сайті • Наші партнери
Політика конфіденційності
Використання матеріалів сайту дозволено лише за наявності активного гіперпосилання на джерело. Всі права на текст, зображення, фотографії та відеоматеріали належать їх авторам.
Facebook | RSS-підписка
Twitter | Email-розсилка
YouTube | Мобільна версія